

RAPORT ROCZNY 2024

LEKARZE BEZ GRANIC

LEKARZE-BEZ-GRANIC.PL

MEDECINS SANS FRONTIERES
LEKARZE BEZ GRANIC

OBOJĘTNOŚĆ STRON KONFLIKTU, SOLIDARNOŚĆ LUDZI

WE WSPIERANYM PRZEZ LEKARZY BEZ GRANIC OŚRODKU ZDROWIA KOBIETA ZABIERA GŁOS PODCZAS SESJI MAJĄCEJ NA CELU PODNIESIENIE ŚWIADOMOŚCI NA TEMAT PRZEMOCY SEKSUALNEJ. DEMOKRATYCZNA REPUBLIKA KONGA, 2024

Zdjęcie: Hugh Cunningham

W ponad 75 krajach, w jakich Lekarze bez Granic zapewniali pomoc medyczną w 2024 roku, mogliśmy być świadkami ludzkiej solidarności. Widzimy ją w różnych formach w wielu miejscach na świecie. Sala operacyjna w Demokratycznej Republice Konga, sesja edukacyjna na temat odżywiania w Nigerii, ostry dyżur w Strefie Gazy czy protest w Republice Południowej Afryki, na którym żądano od korporacji farmaceutycznej obniżenia cen leków, działają tylko wtedy, gdy ludzie się jednoczą.

Naruszenia prawa humanitarnego

Nasze zespoły, oddzielone od siebie tysiącami kilometrów, pracowały podczas konfliktów w Sudanie i Palestynie, gdzie były świadkami ciężkich naruszeń międzynarodowego prawa humanitarnego. W obu konfliktach ludzie byli narażeni na nieustanne ataki, zrzucono bomby na obszary zamieszkane przez ludność cywilną, ostrzeliwano szpitale, w efekcie wprowadzonych blokad głodzono dzieci. Zamiast traktować międzynarodowe prawo humanitarne jako ramy ograniczające barbarzyństwo podczas wojny, w wielu konfliktach na całym świecie obserwowaliśmy obojętność wobec tych traktatów i apatię demonstrowaną przez strony konfliktu oraz ich zwolenników.

Przemoc seksualna w rejonach dotkniętych konfliktami

Przemoc seksualna jest powszechna w wielu miejscach, w których działamy, zwłaszcza w regionach dotkniętych konfliktami, gdzie jest wykorzystywana jako broń wojenna – na przykład w Sudanie. Widzimy w naszej pracy, że w De-

mokratycznej Republice Konga liczby są szczególnie wysokie. W 2023 roku zespoły Lekarzy bez Granic co godzinę udzielały pomocy dwóm osobom, które doświadczyły przemocy seksualnej – w ciągu roku było to ponad 25 000 osób w pięciu prowincjach. W 2024 roku liczby niestety dalej wzrastały. Tylko w obozach dla osób przesiedlonych w okolicach Gomy, w prowincji Kiwu Północne, w ciągu pierwszych pięciu miesięcy udzieliliśmy pomocy prawie 17 500 pacjentkom i pacjentom.

Oporność na leki

Jednym z rosnących zagrożeń, które towarzyszą nam w pracy, jest oporność na antybiotyki. Obecnie na świecie mamy do czynienia z rosnącą liczbą zakażeń opornych na leki. Traktujemy oporność na antybiotyki jako poważne zagrożenie, które może sprawić, że proste skaleczenia i choroby, które kiedyś można było wyleczyć, staną się śmiertelne. Dlatego w 2024 roku rozszerzyliśmy nasze działania w tym zakresie. W Czadzie, Eswatini, Iranie i Syrii rozpoczęliśmy szkolenia personelu medycznego w zakresie stosowania antybiotyków oraz środków zapobiegania zakażeniom i ich kontroli. Do końca roku prowadziliśmy takie projekty w 42 krajach. W Polsce w 2024 roku kontynuowaliśmy działania związane z leczeniem gruźlicy lekoopornej, w tym z dostępem do leków i nowych schematów leczenia.

**PROTEST
W JOHANNESBURGU
PRZED SIEDZIBĄ
FIRMY NOVO NORDISK,
PODCZAS KTÓREGO
DOMAGANO SIĘ
OBNIŻENIA CENY PENÓW
INSULINOWYCH
DO 1 DOLARA. REPUBLIKA
POŁUDNIOWEJ AFRYKI,
2024**

Ekosystem humanitarny

Lekarze bez Granic funkcjonują w ekosystemie organizacji humanitarnych, które mają wspólny cel: pomoc ludziom w potrzebie. Z zadowoleniem obserwowaliśmy wspólną reakcję organizacji humanitarnych, sprzeciwiających się próbom Izraela, aby zlikwidować i utrudnić działalność UNRWA, największego dystrybutora pomocy i dostawcy opieki zdrowotnej w Strefie Gazy. Ponieważ społeczność humanitarna jako całość coraz częściej napotyka przeszkody w dostarczaniu pomocy w sposób bezstronny i zgodny z podstawowymi zasadami humanitarnymi, musimy nieustannie konfrontować rządy z ich zobowiązaniami wynikającymi z międzynarodowego prawa humanitarnego i wywierać na nie presję, aby wspierały społeczność humanitarną w dostarczaniu pomocy mieszkańcom Strefy Gazy.

Trzeci rok w Polsce

Za nami trzeci rok funkcjonowania biura Lekarzy bez Granic w Polsce. W 2024 roku zabieraliśmy publicznie głos w obronie wartości humanitarnych i ludzi w potrzebie, na przykład podczas wysłuchania obywatelskiego na temat strategii migracyjnej czy organizując wystawę zdjęć „Na pierwszej linii – medyczna pomoc humanitarna”, ukazującą oblicza i wyzwania pomocy humanitarnej. Dzięki solidarności i hojności osób, które nas wspierają, mogliśmy przekazać 6 942 334 pln na działania humanitarne naszego ruchu.

Działania możliwe dzięki darczyńcom

To dzięki oddaniu pracowniczek i pracowników, zaufaniu pacjentów i wsparciu darczyńców, Lekarze bez Granic zapewniają pomoc tym, którzy jej potrzebują. Możemy na przykład uczestniczyć w kampanii szczepień przeciwko polio w Strefie Gazy, która trafiła na pierwsze strony

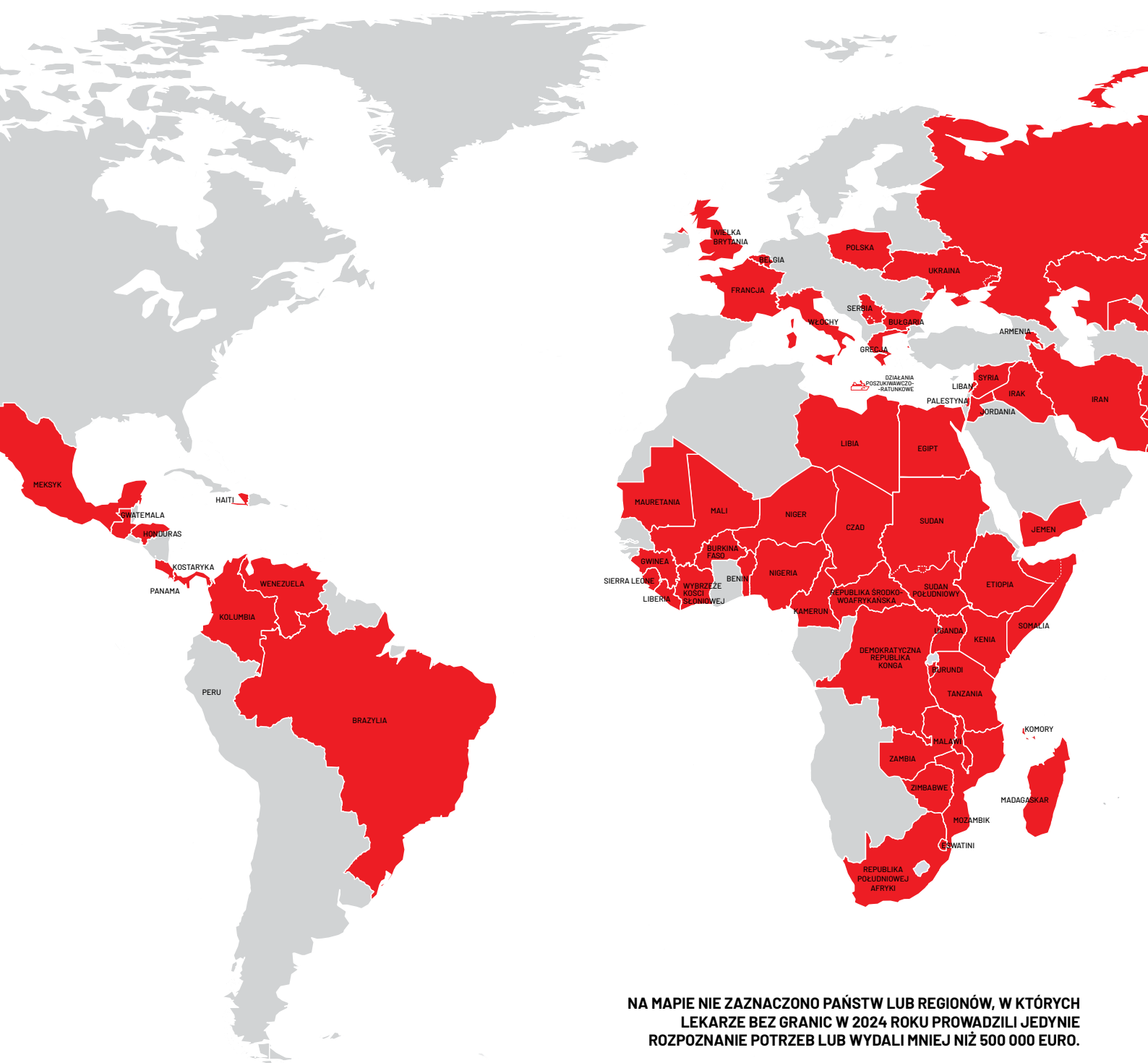
gazet na całym świecie, a także szczepić dzieci przeciwko odrze w Somalii i Afganistanie. Wierzimy, że dzieci zastępują na ochronę przed chorobami, którym można zapobiegać i działamy zgodnie z tym przekonaniem.

Te działania są możliwe dzięki ludziom, którzy przekazują darowizny na rzecz Lekarzy bez Granic, także w Polsce. W obliczu krytycznego momentu dla humanitaryzmu, kiedy globalna solidarność słabnie, co widać w powszechnych cięciach finansowania innych organizacji, chcę podzielić się najgłębszym uznaniem dla nieustającego zaangażowania w działania humanitarne.

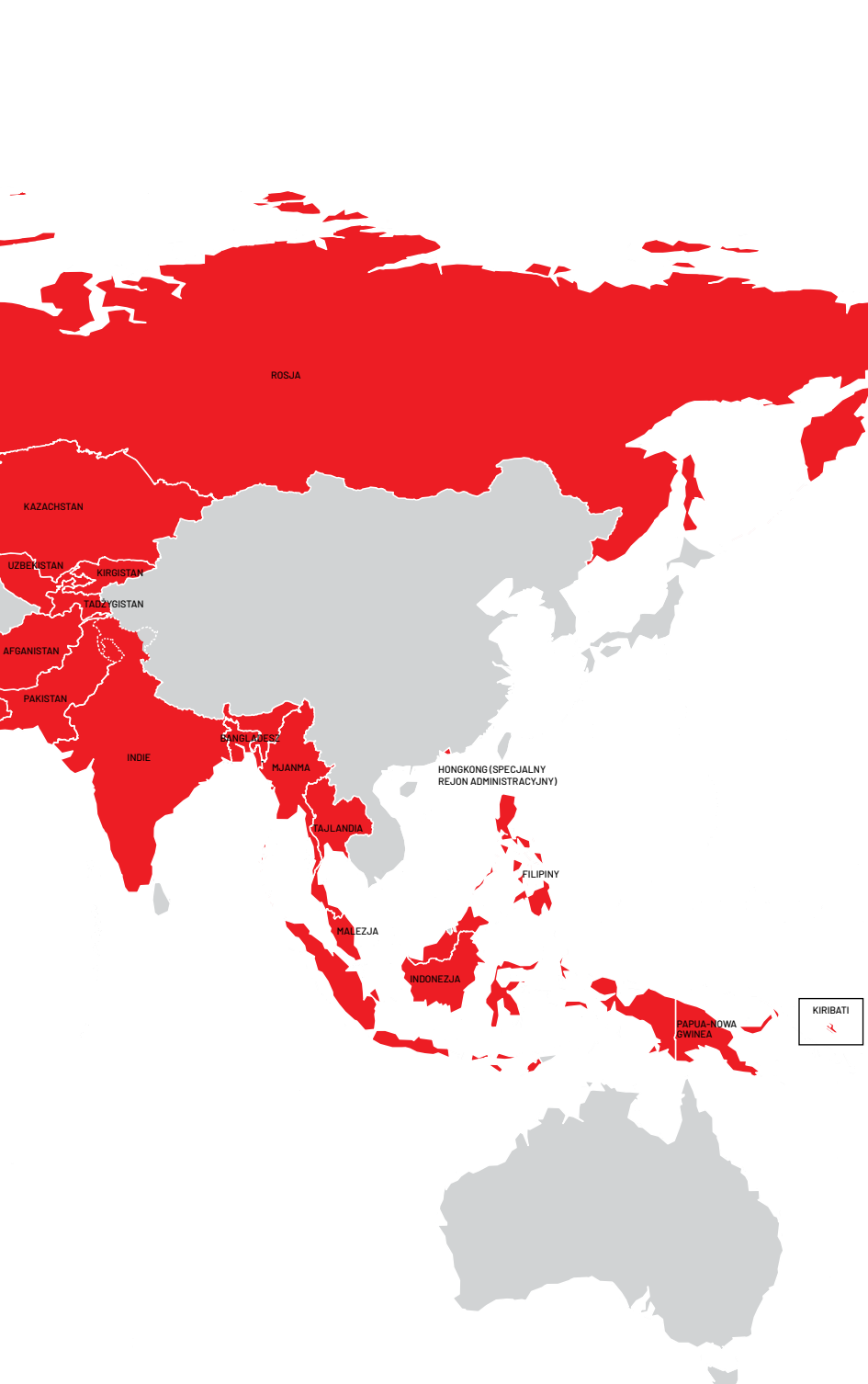
**DRAGINJA NADAŽDIN,
DYREKTORKA GENERALNA BIURA LEKARZY
BEZ GRANIC W POLSCE**

MAPA

DZIAŁANIA LEKARZY BEZ GRANIC NA ŚWIECIE

**NA MAPIE NIE ZAZNACZONO PAŃSTW LUB REGIONÓW, W KTÓRYCH
LEKARZE BEZ GRANIC W 2024 ROKU PROWADZILI JEDYNI
ROZPOZNANIE POTRZEB LUB WYDALI MNIEJ NIŻ 500 000 EURO.**

UŻYTE MAPY I NAZWY MIEJSC NIE ODZWIERCIEDLAJĄ
STANOWISKA LEKARZY BEZ GRANIC W SPRAWIE ICH
STATUSU PRAWNEGO.

Afganistan	Malawi
Armenia	Malezja
Bangladesz	Mali
Belgia	Mauretania
Brazylia	Meksyk
Bułgaria	Mjanma
Burkina Faso	Mozambik
Burundi	Nigeria
Czad	Niger
Demokratyczna Republika Konga	Działania poszukiwawczo- -ratunkowe
Egipt	Pakistan
Eswatini	Palestyna
Etiopia	Panama i Kostaryka
Filipiny	Papua-Nowa Gwinea
Francja	Polska
Grecja	Republika Południowej Afryki
Gwatemala	Republika Środkowoafrykańska
Gwinea	Rosja
Haiti	Serbia
Honduras	Sierra Leone
Hongkong (Specjalny Rejon Administracyjny)	Somalia
Indie	Sudan
Indonezja	Sudan Południowy
Irak	Syria
Iran	Tadżykistan
Jemen	Tajlandia
Jordania	Tanzania
Kamerun	Uganda
Kazachstan	Ukraina
Kenia	Uzbekistan
Kirgistan	Wenezuela
Kiribati	Wielka Brytania
Kolumbia	Włochy
Kostaryka	Wybrzeże Kości Słoniowej
Komory	Zambia
Liban	Zimbabwe
Liberia	
Libia	
Madagaskar	

PRZEGLĄD DZIAŁAŃ

NAJWIĘKSZE PROJEKTY HUMANITARNE

WEDŁUG WYDATKÓW W EURO

Demokratyczna Republika Konga	130 milionów
Sudan Południowy	119 milionów
Jemen	116 milionów
Sudan	106 milionów
Palestyna	85 milionów
Czad	80 milionów
Republika Środkowoafrykańska	68 milionów
Nigeria	67 milionów
Afganistan	56 milionów
Niger	52 miliony

Łączne wydatki w projektach w tych 10 krajach sięgnęły 879 milionów euro, co stanowiło **58,2% wszystkich wydatków Lekarzy bez Granic na działania w projektach w 2024 roku.**

Zdjęcie: Diego Baravelli/MSF

LEKARKA LEKARZY BEZ GRANIC BADA PACJENTA PODCZAS KONSULTACJI W REGIONIE AUARIS, GDZIE ORGANIZACJA WSPÓŁPRACUJE ZE SPOŁECZNOŚCIAMI, ABY OGRANICZYĆ LICZBĘ ZAKAŻEŃ MALARIĄ. BRAZYLIA, 2024

WEDŁUG LICZBY PERSONELU ZATRUDNIONEGO LOKALNIE¹

Sudan Południowy	3 507
Afganistan	3 436
Nigeria	3 172
Niger	2 809
Demokratyczna Republika Konga	2 509
Republika Środkowoafrykańska	2 151
Jemen	2 149
Bangladesz	1 850
Haiti	1 699
Mali	1 363

WEDŁUG LICZBY KONSULTACJI MEDYCZNYCH²

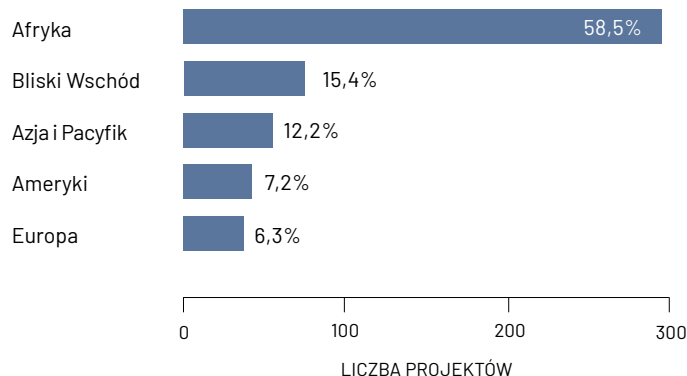
Demokratyczna Republika Konga	2 285 100
Nigeria	1 668 100
Niger	1 155 400
Syria	1 134 400
Sudan	1 061 200
Burkina Faso	922 500
Sudan Południowy	803 600
Palestyna	750 100
Mali	639 300
Bangladesz	624 100

¹ Liczba personelu oznacza liczbę pełnych, całorocznych etatów.

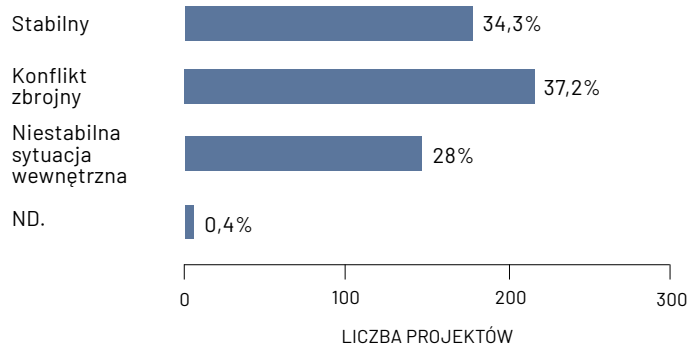
² Z wyłączeniem konsultacji specjalistycznych.

LOKALIZACJE PROJEKTÓW

KONTEKST DZIAŁAŃ

DZIAŁANIA W LICZBACH

16 493 900 konsultacji medycznych 	3 877 100 leczonych przypadków malariai 	2 473 700 przyjęć na ostrych dyżurach
1 665 200 przyjętych pacjentów szpitalnych 	1 318 100 szczepień przeciw odrze w odpowiedzi na epidemie 	584 700 przyjęć niedożywionych dzieci do ambulatoryjnych programów żywienia terapeutycznego
506 300 indywidualnych konsultacji w zakresie zdrowia psychicznego 	368 900 przyjętych porodów, w tym cesarskich cięć 	359 200 rodzin otrzymało przedmioty pierwszej potrzeby
209 000 dzieci z ostrym niedożywieniem w szpitalnych programach żywienia 	143 800 pacjentów leczonych na cholerę 	134 000 interwencji chirurgicznych wymagających znieczulenia
73 800 osób leczonych w następstwie przemocy seksualnej 	36 800 osób otrzymujących leczenie antyretrowirusowe HIV 	23 400 osób objętych pierwszorazowym leczeniem gruźlicy
20 700 osób z zaawansowanym HIV pod opieką Lekarzy bez Granic 	4 140 osób objętych leczeniem na wirusowe zapalenie wątroby typu C 	2 280 osób uratowanych na morzu

Na liczby te składają się działania bezpośrednie, zdalne i koordynacyjne. Dają one przybliżony obraz większości działań Lekarzy bez Granic, choć go nie wyczerpują. Liczby te mogą się zmieniać; wszelkie zmiany zostaną uwzględnione w cyfrowej wersji raportu dostępnej na stronie lekarze-bez-granic.pl.

WOJNA WIDZIANA Z IZBY PRZYJĘĆ

DR SOHAIB SAFI, ZASTĘPCA DORADCY MEDYCZNEGO DS. PROJEKTÓW LEKARZY BEZ GRANIC, STREFA GAZY
(WYSŁUCHAŁA LINDA NYHOLM, BYŁA MENADŻERKA DS. KOMUNIKACJI W PALESTYNIE)

LUDZIE CHODZĄ PO
TERENIE ZNISZCZONEGO
SZPITALA AL SHIFA,
KTÓRY BYŁ OBLĘŻONY
PRZEZ SIŁY IZRAELSKIE
PRZEZ 14 DNI. STREFA
GAZY, PALESTYNA, 2024

Zdjęcie: MSF

Pracowałem jako lekarz medycyny ratunkowej dla Lekarzy bez Granic w szpitalu Al-Aqsa w Deir Al-Balah w Gazie, kiedy przywieziono dwie dziewczynki, jedna miała około siedmiu lat, druga pięć. Starsza straciła lewą rękę. Młodsza była cała we krwi, ale nie byłem w stanie zidentyfikować obrażeń, więc skupiłem się właśnie na niej.

Początkowo byłem dobrej myśli, bo dziewczynka leżała na plecach i nie dostrzegałem widocznych urazów. Pomyślałem, że to krew siostry. Ale kiedy ją odwróciłem, zobaczyłem rozległą ranę na całą prawą stronę ciała. Płuca były odstąpione i zabrudzone odłamkami i ziemią, poruszały się szybko przy każdym oddechu.

Wiedziałem, że w szpitalu nie ma torakochirurga. A nawet gdyby był, jej szanse na przeżycie były minimalne. Próbowaliśmy zatamować krwawienie, opatrzyłem ranę i przekazałem ją chirurgom dziecięcym. Po operacji zabrałem ją na intensywną terapię, zostałem z nią, podawałem leki i monitorowałem jej stan, mając nadzieję, że przeżyje. Jeden z kolegów próbował mnie przygotować emocjonalnie – wiedział, że to mało prawdopodobne, aby z tego wyszła.

Po kilku godzinach obudził mnie. Dziewczynka nie przeżyła nocy.

Dowiedziałem się później, że ona i jej siostra uciekały z północnej Gazy razem z ojcem, matką i bratem, kiedy ich samochód został trafiony podczas nalotu. Większość rodziny zginęła na miejscu.

Liczba zabitych i rannych, a także charakter obrażeń przekraczają możliwości jakiegokolwiek oddziału ratunkowego. Żaden szpital nie działa w pełni. Co tydzień – a czasem codziennie – szpitale przyjmują w ciągu kilku minut dziesiątki, a nawet setki pacjentów z obrażeniami śmiertelnymi lub prowadzącymi do trwałej niepełnosprawności, które odnieśli w wyniku izraelskich nalotów, bombardowań, ostrzałów artyleryjskich czy potężnych eksplozji. Mowa o ciężkich oparzeniach, ranach miażdżonych spowodowanych uwięzieniem pod zawalonymi budynkami oraz oderwanych kończynach.

Jako student medycyny w Gazie w 2018 roku byłem świadkiem Wielkiego Marszu Powrotu – protestów przy granicy, na które izraelskie siły odpowiedziały ostrzałem uczestników. Według Ministerstwa Zdrowia od marca 2018 do listopada 2019 roku ponad 7900 osób zostało postrzelonych z ostrej amunicji. Do końca grudnia 2019 roku Lekarze bez Granic leczili ponad 900 pacjentów z ranami postrzałowymi. Wtedy zespoły Lekarzy bez Granic mierzyły się z po-

ważnymi wyzwaniem: nie tylko złożonością urazów, ale także brakiem specjalistycznej wiedzy na temat ich leczenia, ograniczonymi zasobami medycznymi oraz niemożliwością przeprowadzenia badań pozwalających na dobór leczenia przy wysokim wskaźniku zakażeń.

Dziś jest jeszcze gorzej. W porównaniu z każdą wcześniejszą wojną, z którą przyszło nam się zmierzyć, obecna skala zniszczeń jest nie do opisanego. W Gazie niedobory materiałów medycznych zawsze były problemem, ale teraz tych zasobów praktycznie nie ma. Nigdy wcześniej nie czułem takiej bezradności – wiem, że moglibyśmy uratować więcej ludzi, gdybyśmy tylko mieli odpowiednie zaopatrzenie.

Robimy, co w naszej mocy, wiedząc, że to wciąż za mało. Każdego dnia musimy podejmować niemożliwe decyzje i patrzeć na pacjentów, których nie możemy uratować.

Poza potrzebami w zakresie medycyny ratunkowej widzimy zatrważającą liczbę osób z ranami, oparzeniami i innymi obrażeniami, które wymagają długotrwałej, kompleksowej opieki. Oprócz zaawansowanych operacji chirurgicznych wiele osób potrzebuje leczenia przewlekłych infekcji opornych na antybiotyki, fizjoterapii, regularnych badań kontrolnych i wsparcia w zakresie zdrowia psychicznego, a także pomocy w codziennym funkcjonowaniu. Jednak nawet dostarczenie wózka inwalidzkiego czy latryny staje się bezcelowe, jeśli drogi są zablokowane przez gruz lub piasek. Jak ludzie mieliby poruszać się pośród tych zniszczeń?

Długoterminowa rehabilitacja wymaga infrastruktury, wiedzy i systemowej opieki. Ale w Strefie Gazy zmagamy się nawet z utrzymaniem ludzi przy życiu. Nie działa żaden program rehabilitacji. Jedyne centrum protez kończyn jest zamknięte. Nie ma możliwości kierowania pacjentów

z przychodni do szpitala. Pacjentki i pacjenci muszą więc żyć z urazami, które ograniczają ich sprawność, choć można było im zapobiec.

Ponad 90 procent osób mieszkających w Gazie zostało zmuszonych do opuszczenia swoich domów. System edukacji załamał się. Dostęp do czystej wody, urządzeń sanitarnych i żywności stale się pogarsza. Każdy aspekt codziennego życia jest zakłócony. A do fizycznych ran dochodzi ogromne obciążenie psychiczne. Większość osób w Gazie – niezależnie od tego, czy zostały ranne – doświadcza silnego stresu, zespołu stresu pourazowego i głębokiej traumy psychicznej.

Organizacje humanitarne podejmują wysiłki, ale to nie wystarcza. Tu nie chodzi tylko o opiekę medyczną w nagłych przypadkach. Chodzi o przeżycie. O godność. O podstawowe człowieczeństwo.

Cierpienie w Gazie będzie trwać długo po zakończeniu bombardowań. Ludzie będą musieli mierzyć się z konsekwencjami przez całe życie, tylko dlatego, że z powodu blokady Strefy Gazy nie mogliśmy zapewnić im leczenia, którego potrzebowali. Pomoc humanitarna musi być niezakłócona, kompleksowa i dostępna tak długo, jak długo utrzymują się potrzeby.

Jedynym, co daje nam siłę do działania, jest świadomość, że pacjentki i pacjenci nas potrzebują, a jeśli przestaniemy pracować, nie przeżyją. To bardziej cierpienie niż odporność, ale jako osoby pracujące w ochronie zdrowia zepchnęliśmy własną traumę na dalszy plan. Kiedy wojna się zakończy, wszyscy będziemy musieli zmierzyć się z tym, co widzieliśmy, co utraciliśmy i czego nie da się już cofnąć.

Zdjęcie: Karin Huster/MSF

**DO SZPITALA AL-AQSA
DOTARŁA DUŻA LICZBA
RANNYCH PO TYM,
JAK SIŁY IZRAELSKIE
ZBOMBARDOWAŁY
ŚRODKOWĄ GAZĘ, W TYM
OBÓZ DLA UCHODźCÓW
NUSEJRAT. STREFA GAZY,
PALESTYNA, 2024**

JEMEN

DZIAŁANIA MEDYCZNE W LICZBACH

476 600

KONSULTACJI
MEDYCZNYCH, W TYM
100 400 DLA DZIECI
PONIŻEJ 5. ROKU ŻYCIA

232 800

PACJENTÓW PRZYJĘTYCH
DO SZPITALA

65 600

LECZONYCH PRZYPADKÓW
CHOLERY

38 700

PRZYJĘTYCH PORODÓW

17 200

INDYWIDUALNYCH
KONSULTACJI W ZAKRESIE
ZDROWIA PSYCHICZNEGO

11 500

DZIECI PRZYJĘTYCH
DO SZPITALNYCH
PROGRAMÓW ŻYWIENIA

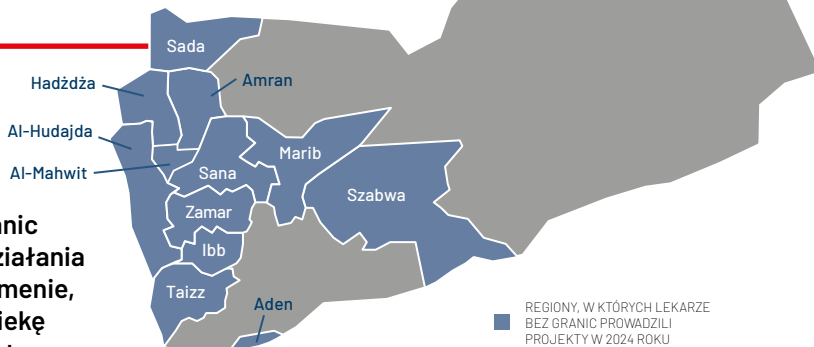
11 400

LECZONYCH PRZYPADKÓW
ODRY

Lekarze bez Granic kontynuowali działania medyczne w Jemenie, zapewniając opiekę osobom dotkniętym trwającym konfliktem oraz reagując na wzrost liczby zachorowań na choroby, którym można zapobiegać dzięki szczepieniom.

Jemen doświadcza jednego z największych kryzysów humanitarnych na świecie – miliony ludzi zostały zmuszone do opuszczenia domów i potrzebują pomocy. W 2024 roku eskalacje zbrojne w regionie w następstwie ataku Izraela na Gazę miały bezpośredni wpływ na sytuację w kraju.

Brak dostępu do opieki zdrowotnej w dużej części kraju oraz pogarszająca się sytuacja gospodarcza mają poważne konsekwencje dla zdrowia i warunków życia ludzi. W wyniku napięć zbrojnych na Bliskim Wschodzie i kryzysu w rejonie Morza Czerwonego kluczowa infrastruktura – między innymi port w Al-Hudajdzie, lotnisko w Sanie oraz elektrownie

i magazyny niezbędne do dostarczania pomocy humanitarnej – została uszkodzona podczas nalotów.

W 2024 roku Lekarze bez Granic prowadzili działania w 17 szpitalach w 12 prowincjach, zapewniając między innymi medycynę ratunkową, opiekę okołoporodową i pediatryczną, wsparcie żywieniowe oraz specjalistyczne operacje chirurgiczne. Wspieraliśmy ponad 10 przychodni poprzez szkolenia personelu, przekazanie leków i materiałów medycznych oraz prace remontowe. W drugiej połowie roku w prowincjach Al-Mahwit i Marib zapewnialiśmy pomoc medyczną oraz dystrybuowaliśmy koce i zestawy higieniczne w odpowiedzi na gwałtowne powodzie.

MJANMA

DZIAŁANIA MEDYCZNE W LICZBACH

163 000

KONSULTACJI
MEDYCZNYCH

7 140

KONSULTACJI
PRZEDPORODOWYCH

480

OSÓB, KTÓRE ROZPOCZĘŁY
LECZENIE GRUŻLICY,
W TYM 6 GRUŻLICY
LEKOOPORNEJ

460

OSÓB LECZONYCH
W NASTĘPSTWIE
PRZEMOCY SEKSUALNEJ

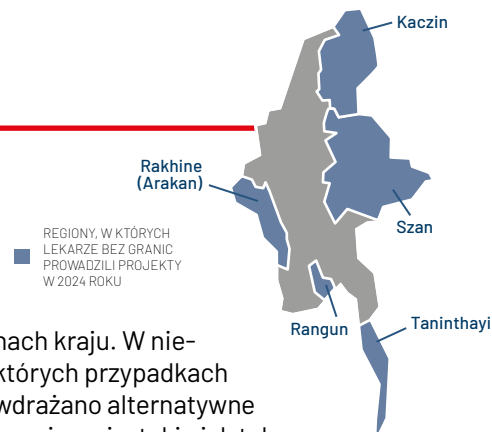
W 2024 roku Lekarze bez Granic kontynuowali działania w Mjanmie mimo brutalnych ataków na placówki i ograniczeń w przemieszczaniu się personelu. Powodzie monsunowe i tajfun Yagi zmusiły do opuszczenia domów ponad 3,5 miliona osób, pogłębiając i tak już trudną sytuację społeczności dotkniętych przemocą i kryzysem, trwającym od przejęcia władzy przez wojsko w 2021 roku.

W czerwcu nasiliły się walki pomiędzy siłami zbrojnymi Mjanmy a różnymi grupami etnicznymi i oporu, co poważnie wpłynęło na możliwość zapewniania pomocy przez Lekarzy bez Granic w stanach Rakhine, Szan i Kaczin. Dla wielu lokalnych społeczności znajdujące się tam przychodnie były jedyną dostępną formą opieki zdrowotnej.

Pomimo licznych ograniczeń, zespoły medyczne udzielały wsparcia w wielu regio-

nach kraju. W niektórych przypadkach wdrażano alternatywne rozwiązania, takie jak telekonsultacje oraz przychodnie prowadzone w biurach organizacji.

Działania w Mjanmie koncentrowały się na wspieraniu krajowych programów leczenia HIV i gruźlicy. Zapewnialiśmy także pomoc osobom, które doświadczyły przemocy seksualnej i przemocy ze względu na płeć, opiekę w zakresie zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego dla kobiet w ciąży i karmiących, opiekę pediatryczną dla dzieci poniżej 5. roku życia oraz leczenie chorób niezakaźnych, takich jak cukrzyca.

PALESTYNA

DZIAŁANIA MEDYCZNE W LICZBACH

141 221 000

LITRÓW
ROZDYSTRYBUOWANEJ
WODY CHLOROWANEJ

750 100

KONSULTACJI
MEDYCZNYCH

123 600

PRZYJĘĆ NA OSTRYCH
DYŻURACH

49 000

OSÓB LECZONYCH
W NASTĘPSTWIE CELOWEJ
PRZEMOCY FIZYCZNEJ

37 000

KONSULTACJI
PRZEDPORODOWYCH

36 700

INDYWIDUALNYCH
KONSULTACJI W ZAKRESIE
ZDROWIA PSYCHICZNEGO

26 800

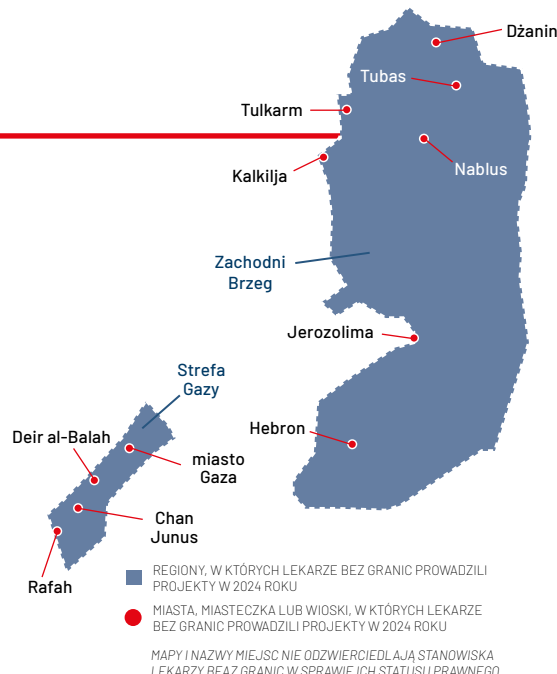
PACJENTÓW PRZYJĘTYCH
DO SZPITALA

W 2024 roku zespoły Lekarzy bez Granic zwiększyły zakres działań w Palestynie, aby udzielić pomocy osobom rannym i zmuszonym do ucieczki w wyniku brutalnej wojny prowadzonej przez Izrael w Strefie Gazy.

Do końca 2024 roku w Strefie Gazy zginęło ponad 45 000 Palestynek i Palestyńczyków, a infrastruktura cywilna i system opieki zdrowotnej zostały niemal całkowicie zniszczone. Około 90 procent osób było wielokrotnie przymusowo przesiedlanych, w wyniku czego doświadczyły ogromnej traumy fizycznej i psychicznej. Blokada dostaw pogłębiła kryzys – brakowało leków, sprzętu, żywności i wody.

W ciągu roku rozszerzaliśmy zakres działań, oferując między innymi kompleksową opiekę dla osób z urazami i oparzeniami, opiekę okołoporodową, podstawową opiekę zdrowotną, wsparcie zdrowia psychicznego, leczenie chorób przewlekłych, a także pomoc w zakresie dostępu do czystej wody, systemów uzdatniania i sanitariatów.

Na Zachodnim Brzegu izraelskie siły nasiliły przemoc, a nowe ograniczenia w ruchu dodatkowo utrudniły dostęp do opieki zdrowotnej. Karetki były zatrzymywane,

placówki otaczane i przeszukiwane, a pracownicy ochrony zdrowia atakowani.

Kontynuowaliśmy udzielanie pomocy za pośrednictwem klinik mobilnych. Nasze zespoły do spraw zdrowia psychicznego zaobserwowały, że ciągły lęk przed kolejnymi, nieprzewidywalnymi atakami znacząco odbijał się na kondycji psychicznej ludzi. W obozach dla uchodźców prowadziliśmy szkolenia dla wolontariuszy z udzielania pierwszej pomocy, przekazaliśmy również pojazdy i najpotrzebniejsze przedmioty codziennego użytku.

SUDAN POŁUDNIOWY

DZIAŁANIA MEDYCZNE W LICZBACH

803 600

KONSULTACJI
MEDYCZNYCH

334 100

LECZONYCH PRZYPADKÓW
MALARII

84 800

PACJENTÓW PRZYJĘTYCH
DO SZPITALA

28 500

SZCZEPIEŃ PRZECIWKO
ODRZE W ODPOWIEDZI
NA WYBUCH EPIDEMII

16 800

LECZONYCH PRZYPADKÓW
CHOLERY

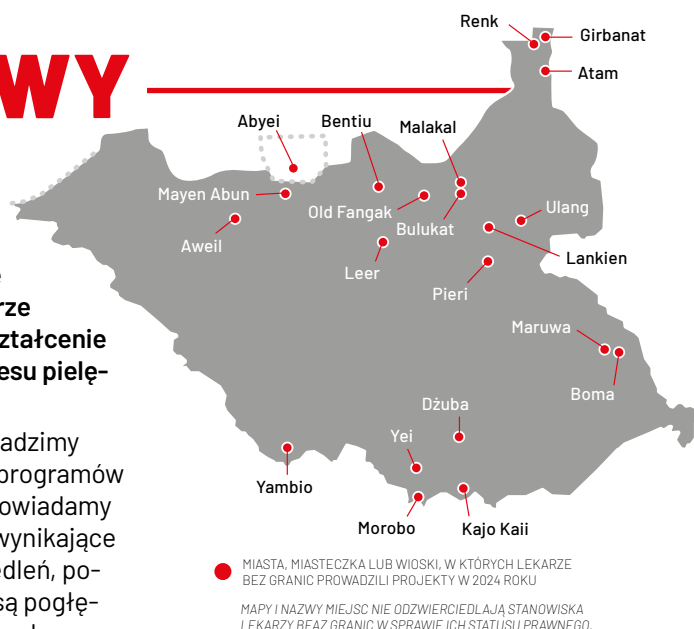
2 360

OSÓB LECZONYCH
W NASTĘPSTWIE
PRZEMOCY SEKSUALNEJ

W 2024 roku w Sudanie Południowym Lekarze bez Granic zapewniali podstawową i specjalistyczną opiekę zdrowotną, wsparcie w obszarze zdrowia psychicznego oraz kształcenie personelu medycznego z zakresu pielęgniarstwa i połoźnictwa.

W Sudanie Południowym prowadzimy jeden z naszych największych programów pomocowych na świecie – odpowiadamy na liczne potrzeby zdrowotne wynikające z trwającego konfliktu, przesiedleń, powodzi i epidemii. Problemy te są pogłębione przez cięcia w międzynarodowym finansowaniu oraz niepewny stan systemu opieki zdrowotnej.

Nasze zespoły reagowały na liczne ogniska chorób, między innymi odry, żółtej febry i wirusowego zapalenia wątroby typu E. W październiku wybuchła epidemia cholery, która pod koniec roku nadal się rozprzestrzeniała i ogarnęła siedem stanów. W 2024 roku odnotowano też duży

wzrost zachorowań na malarię, zwłaszcza podczas pory deszczowej.

Do końca 2024 roku do Sudanu Południowego przybył niemal milion ludzi uciekających przed wojną w Sudanie. W odpowiedzi prowadziliśmy między innymi kliniki mobilne, dostarczaliśmy wodę oraz tworzyliśmy infrastrukturę wodno-sanitarną.

FINANSE LEKARZY BEZ GRANIC NA ŚWIECIE W 2024 ROKU

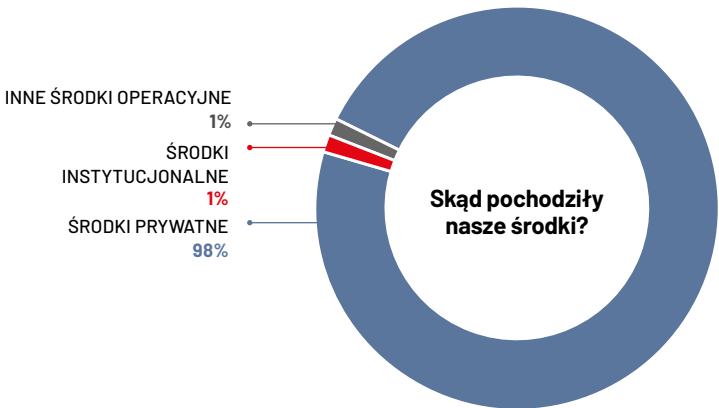
SKĄD POCHODZIŁY NASZE ŚRODKI?

Przychody fundraisingowe Lekarzy bez Granic w 2024 roku przekroczyły 2 miliardy euro. Stało się tak po raz trzeci w naszej historii (wcześniej w 2022 i 2023 roku). Podział źródeł przychodów pozostaje zbliżony. Przychody wzrosły o 3 miliony euro, czyli o 0,7% w stosunku do 2023 roku. Około 42% tej kwoty pochodzi z darowizn jednorazowych.

Ponad 7,1 miliona prywatnych darczyńców

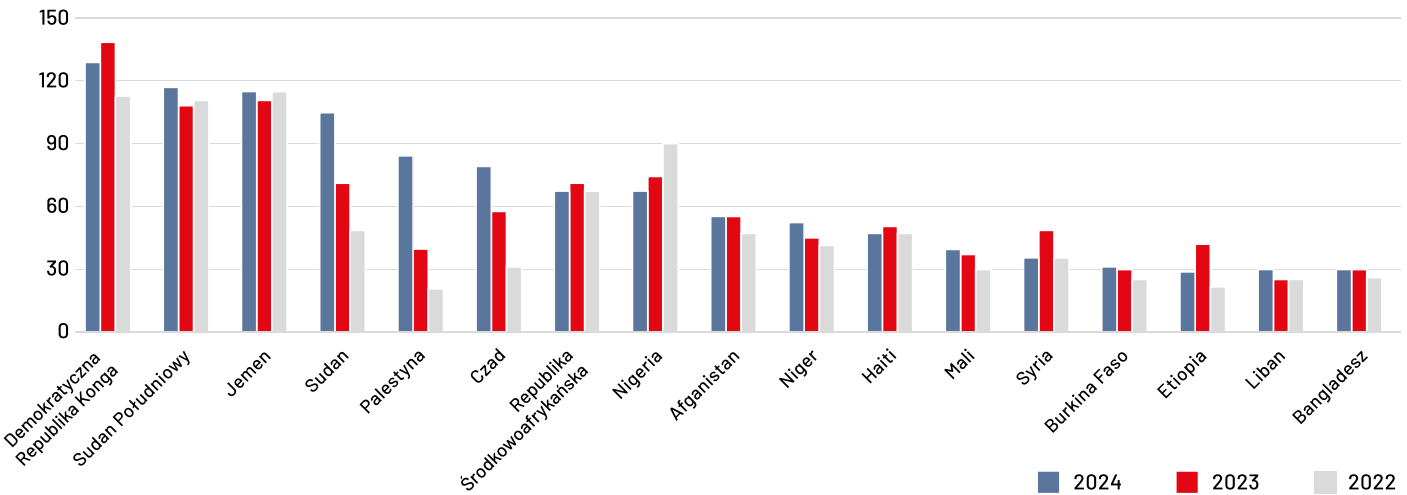
Aby zapewnić nam niezależność, dążymy do utrzymania wysokiego poziomu przychodów fundraisingowych ze źródeł prywatnych. W 2024 roku 98% przychodów operacyjnych Lekarzy bez Granic pochodziło ze źródeł prywatnych.

	2024		2023		Różnica między 2024 a 2023
	w mln euro	procent	w mln euro	procent	w mln euro
ŚRODKI PRYWATNE	2,313	98%	2,320	98%	-7
ŚRODKI INSTYTUCJONALNE	25	1%	24	1%	1
INNE ŚRODKI OPERACYJNE	24	1%	21	1%	3
ŁĄCZNA SUMA ZEBRANYCH ŚRODKÓW	2,362	100%	2,365	100%	-3

GDZIE WYKORZYSTALIŚMY ŚRODKI?

KRAJE, W KTÓRYCH W 2024 ROKU WYDATKI LEKARZY BEZ GRANIC WYNIOSŁY PONAD 25 MLN EURO

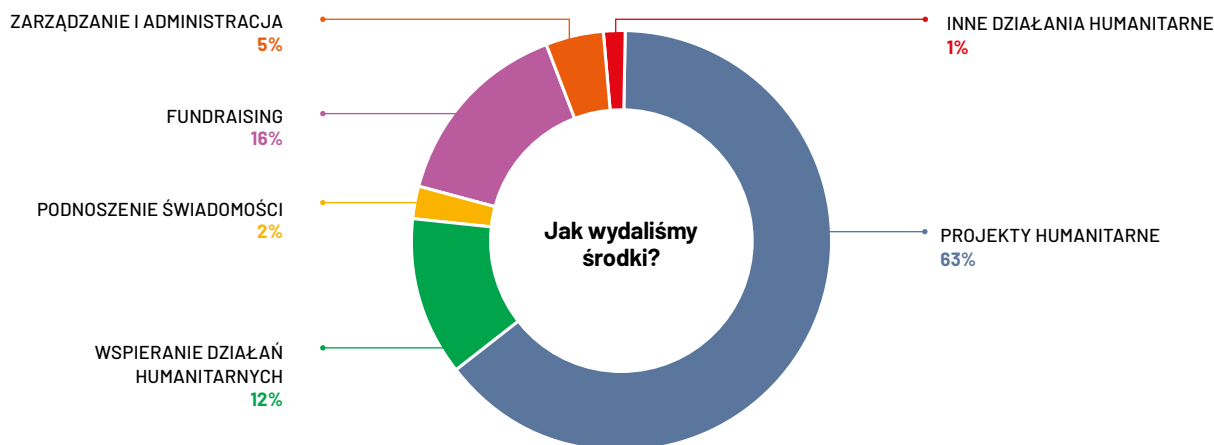
Przedstawione liczby odnoszą się do roku kalendarzowego 2024. Wszystkie kwoty podano w milionach euro. Zaokrąglenia mogą powodować niespójności w sumach.

JAK WYDALIŚMY ŚRODKI?

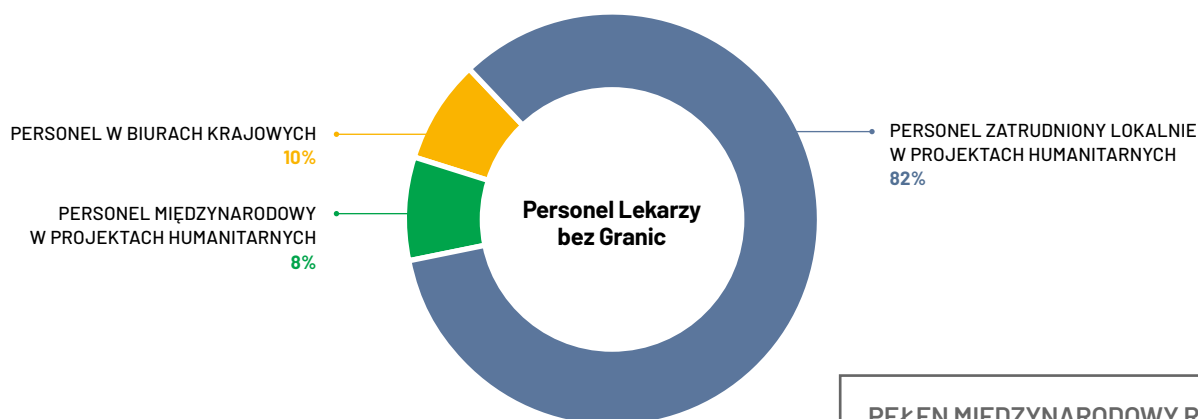
Wydatki operacyjne osiągnęły w 2024 roku poziom 2,384 miliardy euro. Oznacza to wzrost o 42% w ciągu ostatnich pięciu lat (2019–2024). Priorytetem Lekarzy bez Granic jest maksymalizacja środków przeznaczanych na działania humanitarne. Udział wydatków kierowanych bezpośrednio na działania humanitarne nieznacznie spadł – z 64,4%

do 63,4%. Również udział wydatków bezpośrednio związanych z misją społeczną Lekarzy bez Granic zmniejszył się do 78,9%. Wydatki na działania fundraisingowe są niezbędne, aby organizacja mogła nadal pozyskiwać znaczną część finansowania z prywatnych, niezależnych źródeł.

PERSONEL LEKARZY BEZ GRANIC NA ŚWIECIE W 2024 ROKU

	2024		2023	
	LICZBA	UDZIAŁ PROC.	LICZBA	UDZIAŁ PROC.
STANOWISKA PEŁNOETATOWE:				
PERSONEL ZATRUDNIONY LOKALNIE W PROJEKTACH HUMANITARNYCH	42 899	82%	42 236	82%
PERSONEL MIĘDZYNARODOWY W PROJEKTACH HUMANITARNYCH	4 100	8%	4 160	8%
PERSONEL W PROJEKTACH HUMANITARNYCH	46 999	90%	46 395	90%
PERSONEL W BIURACH KRAJOWYCH	5 329	10%	5 119	10%
RAZEM	52 329	100%	51 514	100%

PEŁEN MIĘDZYNARODOWY RAPORT
FINANSOWY ZA 2024 ROK
MOŻNA ZNALEŻĆ NA STRONIE
[LEKARZE-BEZ-GRANIC.PL](https://lekarze-bez-granic.pl).

LEKARZE BEZ GRANIC W POLSCE

Biuro Lekarzy bez Granic w Polsce zostało otwarte w marcu 2022 roku. Od tego czasu realizujemy naszą misję, na którą składają się przede wszystkim: informowanie o kryzysach humanitarnych i rzecznictwo, pozyskiwanie środków od darczyńców na działania humanitarne oraz prowadzenie działań mających na celu zachęcanie potencjalnych pracowników humanitarnych do dołączenia do organizacji w terenie.

W 2024 roku zabieraliśmy publicznie głos, dzieląc się świadectwami osób dotkniętych kryzysami humanitarnymi, między innymi w Strefie Gazy. 25 listopada 2024 roku wzięliśmy udział w wysłuchaniu obywatelskim w sprawie strategii migracyjnej. Występowaliśmy w debatach i panelach, podczas których opowiadaliśmy o działaniach i wartościach Lekarzy bez Granic. Zorganizowaliśmy w Warszawie dostępną publicznie, darmową wystawę zdjęć „Na pierwszej linii – medyczna pomoc humanitarna”, ukazującą oblicza i wyzwania pomocy humanitarnej. Prowadziliśmy działania edukacyjne skierowane do osób zainteresowanych pracą humanitarną. Zapewnialiśmy także wsparcie zespołowi humanitarnemu, który prowadzi projekty pomocowe w Polsce (więcej poniżej).

Środki na działania humanitarne

Biuro Lekarzy bez Granic w Polsce zebrało w 2024 roku łącznie 6 942 334 zł na projekty humanitarne (dokładny opis na str. 15). Było to możliwe dzięki niezwyklej solidarności i hojności osób w Polsce, które zaufały nam i przekazały darowiznę. Wszystkie środki zebrane w Polsce w 2024 roku pochodziły od darczyńców prywatnych (indywidualnych i biznesowych).

Projekty humanitarne w Polsce

Zespół humanitarny Lekarzy bez Granic w Polsce pomaga migrantom i uchodźcom na granicy polsko-białoruskiej oraz prowadzi projekt skupiony na leczeniu gruźlicy lekoopornej – w jego ramach między innymi wspiera osoby, które uciekły z Ukrainy, w uzyskaniu dostępu do opieki medycznej.

Na granicy polsko-białoruskiej udzielamy pierwszej pomocy w przypadku urazów spowodowanych przemocą, odmrożeń, hipotermii i innych problemów zdrowotnych wynikających z długotrwałego przebywania w trudnych warunkach. Ponadto monitorujemy potrzeby medyczne znajdujących się tam osób oraz organizujemy pilne skierowania do specjalistów i dalszą opiekę w ścisłej współpracy z innymi organizacjami. Prowadziliśmy również liczne działania rzecznicze, zwracając się zarówno do rządu Polski, jak i instytucji Unii Europejskiej.

Wraz z WHO wspieramy innowacyjny pilotażowy program Ministerstwa Zdrowia, koordynowany przez Instytut Gruźlicy i Chorób Płuc w Warszawie. Jego celem jest wypracowanie modelu ambulatoryjnego leczenia gruźlicy lekoopornej w Polsce. W ramach tego projektu nasz zespół pomaga pacjentom z Ukrainy, zapewniając im wsparcie psychologiczne i socjalne umożliwiające leczenie gruźlicy.

**MEDYK W TRAKCIE
DEZYNFEKCJI RANY
MĘŻCZYZNY NA GRANICY
POLSKO-BIAŁORUSKIEJ.
POLSKA, 2024**

Zdjęcie: Jakub Jasiukiewicz/MSF

ŚRODKI PRZEKAZANE NA DZIAŁANIA HUMANITARNE

AFGANISTAN

534 505,50 PLN

kwota przekazana przez biuro Lekarzy bez Granic w Polsce

Nazwa projektu wspartego w Afganistanie: specjalistyczna opieka medyczna w zakresie leczenia gruźlicy w Kandaharze.

CZAD

433 500 PLN

kwota przekazana przez biuro Lekarzy bez Granic w Polsce

Nazwa projektu wspartego w Czadzie: leczenie niedożywienia, Massakory.

DEMOKRATYCZNA REPUBLIKA KONGA

867 000 PLN

kwota przekazana przez biuro Lekarzy bez Granic w Polsce

Nazwa projektu wspartego w Demokratycznej Republice Konga: koordynacja działań w Kiwu Północnym, Goma.

ETIOPIA

433 500 PLN

kwota przekazana przez biuro Lekarzy bez Granic w Polsce

Nazwa projektu wspartego w Etiopii: działania skierowane do uchodźców z Sudanu Południowego, Kule.

INDIE

216 750 PLN

kwota przekazana przez biuro Lekarzy bez Granic w Polsce

Nazwa projektu wspartego w Indiach: działania w zakresie wsparcia zdrowia psychicznego, Kaszmir.

JEMEN

433 500 PLN

kwota przekazana przez biuro Lekarzy bez Granic w Polsce

Nazwa projektu wspartego w Jemenie: specjalistyczna opieka medyczna w szpitalu Taiz Houban.

MJANMA

433 500 PLN

kwota przekazana przez biuro Lekarzy bez Granic w Polsce

Nazwa projektu wspartego w Mjanmie: podstawowa opieka medyczna dla osób wewnętrznie przesiedlonych.

NIGERIA

650 250 PLN

kwota przekazana przez biuro Lekarzy bez Granic w Polsce

Nazwa dwóch projektów wspartych w Nigerii: 1) wsparcie w zakresie pomocy po przemocy seksualnej, 2) wsparcie w zakresie leczenia nomy i reagowania na nagłe kryzysy.

STREFA GAZY, PALESTYNA

850 549 PLN

kwota przekazana przez biuro Lekarzy bez Granic w Polsce

Nazwa dwóch projektów wspartych w Palestynie: 1) działania rozpoznawcze, 2) prowadzenie działań pomocowych w następstwie konfliktu w Strefie Gazy.

POLSKA

214 230 PLN

kwota przekazana przez biuro Lekarzy bez Granic w Polsce

Nazwa projektu wspartego w Polsce: działania związane z leczeniem gruźlicy lekoopornej.

SUDAN

433 500 PLN

kwota przekazana przez biuro Lekarzy bez Granic w Polsce

Nazwa projektu wspartego w Sudanie: specjalistyczna opieka medyczna w szpitalu w mieście Omdurman udzielana w następstwie konfliktu.

SUDAN POŁUDNIOWY

433 500 PLN

kwota przekazana przez biuro Lekarzy bez Granic w Polsce

Nazwa projektu wspartego w Sudanie Południowym: podstawowa opieka medyczna w stanie Unity.

UKRAINA

428 460 PLN

kwota przekazana przez biuro Lekarzy bez Granic w Polsce

Nazwa projektu wspartego w Ukrainie: zapewnienie opieki medycznej osobom poszkodowanym w wyniku konfliktu, południowo-wschodnia Ukraina, Dniepr.

KOORDYNACJA

579 589,50 PLN

kwota przekazana przez biuro Lekarzy bez Granic w Polsce

Kwota ta wsparła koordynację działań humanitarnych przez Centrum Operacyjne w Amsterdamie.

ŁĄCZNA PRZEKAZANA KWOTA **6 942 334 PLN**

Lekarze bez Granic (Médecins Sans Frontières, MSF) to międzynarodowa, niezależna medyczna organizacja humanitarna prowadząca działania w ponad 70 krajach na świecie.

Niesiemy medyczną pomoc humanitarną ofiarom konfliktów zbrojnych, epidemii i klęsk żywiołowych oraz społecznościom wykluczonym z dostępu do opieki zdrowotnej. Jesteśmy tam, gdzie potrzeby humanitarne są największe.

W swoich działaniach kierujemy się etyką lekarską oraz zasadami bezstronności, niezależności i neutralności.

Bezstronność

Udzielamy pomocy najbardziej potrzebującym. Nie ma znaczenia, z jakiego kraju pochodzą, jaką religię wyznają ani jakie są ich przekonania polityczne. W pierwszej kolejności pomagamy tym, którym zagraża największe niebezpieczeństwo.

Niezależność

Decyzję o interwencji humanitarnej podejmujemy na podstawie własnej oceny potrzeb medycznych, niezależnie od jakichkolwiek interesów politycznych, ekonomicznych i religijnych. Ponad 97 procent naszych funduszy pochodzi od darczyńców indywidualnych i prywatnych, dzięki czemu zachowujemy niezależność operacyjną i możemy elastycznie reagować na kryzysy.

Neutralność

W sytuacji konfliktu zbrojnego nie opowiadamy się po żadnej ze stron. Zdarza się jednak, że nie jesteśmy obecni na obszarach kontrolowanych przez każdą ze stron konfliktu. Powodem może być blokada pomocy humanitarnej, brak możliwości zapewnienia elementarnego bezpieczeństwa naszym zespołom lub to, że najpilniejsze potrzeby ludzi zostały już zaspokojone.

 Fundacja „Lekarze bez Granic”
ul. Sapieżyńska 10A,
00-215 Warszawa, Polska

 lekarze-bez-granic.pl
 biuro@warsaw.msf.org

ZDJĘCIE NA OKŁADCE: 17-LETNI KARAM, Z OBOZU NUSEJRAT W GAZIE, PODCZAS SESJI FIZJOTERAPEUTYCZNEJ W SZPITALU LEKARZY BEZ GRANIC. KARAM NIEMAL ZGINĄŁ, GDY JEGO DOM RODZINNY ZOSTAŁ ZRÓWNANY Z ZIEMIĄ PODCZAS IZRAELSKIEGO OSTRZAŁU. DOZNAŁ ROZLEGŁYCH OPARZEŃ TWARZY I CIELE, A JEGO RAMIĘ ULEGŁO POWAŻNEMU USZKODZENIU. KARAM MA ZAPEWNIONĄ REKONSTRUKCJĘ CHIRURGICZNĄ I FIZJOTERAPIĘ W SZPITALU LEKARZY BEZ GRANIC W AMMANIE. JORDANIA, SIERPIEŃ 2024, ZDJĘCIE: MOISES SAMAN/MAGNUM PHOTOS